

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра генетики та біотехнології

Затверджено
на засіданні кафедри
генетики та біотехнології
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 14 від 1.03. 2022 р.)

Завідувач кафедри_
проф. Федоренко В.О.

Силабус з навчальної дисципліни

«Педагогіка дорослих»

що викладається в межах ОПП Екологія
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Львів 2022

Назва курсу	Педагогіка дорослих.
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005, Львів.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Біологічний факультет, кафедра генетики та біотехнології.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, 101 Екологія.
Викладачі курсу	К. пед. наук, доцент Горбулінська Світлана Михайлівна.
Контактна інформація викладачів	svitlana.horbulinska@lnu.edu.ua, sgorbulinska@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю, на вул. Грушевського 4, ауд. 109).
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб сформувати у студентів знання про особливості організації навчального процесу, форми, методи, технології та освітні моделі педагогіки дорослих.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Педагогіка дорослих.» є вибірковою дисципліною, що викладається в межах ОПП Екологія другого (магістерського) рівня вищої освіти у 2 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення варіативної дисципліни «Педагогіка дорослих» є формування уявлень студентів щодо теорії та методики освіти дорослих у контексті безперервного становлення особистості; вироблення практичних вмінь і навичок з технології організації навчання дорослих.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Архипова С. П. Основи андрагогіки: навчальний посібник. Черкаси Ужгород : Мистецька лінія, 2002. 184 с. 2. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: монографія / за ред. В. Г. Кременя. Київ : Наукова думка, 2003. 853 с. 3. Сучасні технології освіти дорослих: посіб. / авт. кол.: Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В.

Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 182 с.

3. Тимчук Л. Основи андрагогіки : навчальний посібник. Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2014. 244 с.

Додаткова література

1. Болтівець С. Розвиток освіти дорослих в Україні : [IV Міжнародний тиждень освіти дорослих під девізом «Освіта дорослих для безпеки життя»]. *Освіта України*. 2003. 12 листоп. (№84). С.5.
2. Дем'яненко Н. Освіта дорослих: світові тенденції другої половини ХХпочатку ХХІ ст. *Педагогічні науки* : збірник наукових праць / ред.кол.: М. Степаненко (гол. ред.) та ін. Полтава, 2011. Вип. 2. С. 39-44. Бібліогр.: 12 назв.
3. Життєві кризи особистості: науково-методичний посібник: у 2-х ч. Частина 1. Психологія життєвих криз особистості. [Текст]: науковометодичний посібник / ред. рада: Доній В. М., Несен Г. М., Сохань Л. В., Єрмаков І. Г. та ін. Київ : ІЗМН, 1998. 360 с.
4. Мацкевіч Ю. Р. Основні характеристики освіти людей похилого віку. *Вісник Черкаського університету* : зб. наук. статей. Серія : Педагогічні науки. Вип. 203. Ч. II. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2011. С. 47-51.
5. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / С. С. Вітвицька, І. Д. Бойчук, Ю. С. Запорожцева [та ін.] ; за ред. д-ра пед. наук, проф. С. С. Витвицької. Житомир : Полісся, 2015. 368 с. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi51/0039885.pdf>.
6. Капченко Л. М. Генеза андрагогіки безробітних. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2013. № 1(34). С.43-46.URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2017/skachano/RPtaZN/RPtaZN2013n1/12.pdf>.
7. Основы андрагогики. Терминологический словарь-справочник : для студ. дневн. и заочн. отд. спец. 7.040201 «Социальная работа» / сост. В. В. Маслова. Мариуполь : Приазовский ГТУ, 2004. 19 с. URL :

	http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/SPP/0000987.pdf .
Тривалість курсу	Один семестр.
Обсяг курсу	90 год., з яких 16 год. лекцій, 16 год. семінарських занять і 58 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи андрагогічної діяльності та вимоги до професії андрагога, - значення освіти в соціалізації різних груп дорослого населення та андрагогічного потенціалу формальної, неформальної й інформальної освіти. - теорію освіти дорослих (соціально-психологічні особливості дорослих; очікування, потреби, установки різних груп дорослих, які включаються в освітній процес; загальні особливості освітньої діяльності дорослих); <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти найбільш актуальні для різних вікових груп дорослих проблеми та організувати їх освітню діяльність таким чином, щоб дати їм можливість ознайомитися з різними науково обґрунтованими підходами до вирішення проблем, які їх хвилюють. - виявляти потреби різних груп дорослих в освіті і відповідно до цього ставити педагогічні цілі, добирати зміст, форми та методи навчання, застосовувати сучасні педагогічні технології в освітньому процесі та інтенсивні техніки навчання.
Ключові слова	Педагогіка дорослих, неперервна освіта, освіта впродовж життя, андагогічні моделі освіти, освітні технології дорослих.
Формат курсу	Очний.
	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій.
Теми	Наведено у табл. 1.
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з педагогіки, психології, методики навчання біології достатніх для сприйняття понятійно-категоріального апарату навчальної дисципліни, розуміння особливостей організації навчально-виховного процесу для дорослих.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поточний контроль (за результатами виконання завдань на практичних заняттях): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; доповідь на семінарі – максимально 5 балів за 1 доповідь, участь у дискусії – максимально 10 балів за семестр. 1. Залік: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. <p>Залік здобувач отримує на підставі модульного контролю (25 тестів – 2 бали).</p>
Питання до іспиту (замірів знань)	<p>Освіта в житті сучасного суспільства. Поняття «педагогіки дорослих». Предмет і завдання андрагогіки. Становлення і шляхи розвитку андрагогіки. Історична ретроспектива розвитку теорії і практики освіти дорослих в Україні: зародження теорії позашкільної освіти дорослих в Україні в ХІХ–поч. ХХ ст.; розвиток дидактики дорослих (20-і роки ХХ ст.); освіта дорослих в 40-і роки ХХ ст.; розвиток теорії шкільної й позашкільної освіти дорослих в 60-і роки ХХ ст.; сучасний етап розвитку освіти дорослих. Розвиток андрагогіки у відкритому суспільстві. Андрагог як суб'єкт професійної діяльності. Професійна позиція андрагога. Проблеми вибору андрагогічної позиції та взаємодії з аудиторією дорослих учнів. Модель діяльності викладача-андрагога. Вибір андрагогічної стратегії. Показники ефективності позиції андрагога. Ознаки, що характеризують андрагогічну підготовку викладача. Особливості педагогічної діяльності викладача-андрагога. Дорослість як етап життєвого циклу людини. Періодизація життя дорослої людини. Основні психофізичні закономірності розвитку дорослих. Кризи розвитку особистості і кризові ситуації. Категорія неперервної освіти. Концептуальні основи створення системи неперервної освіти. Принципи системи неперервної освіти. Неперервна освіта дорослих як умова розвитку особистості і суспільства. Види освіти</p>

	<p>дорослих в системі неперервної освіти. Професійний розвиток особистості в системі неперервної освіти. Самоосвіта дорослих. Особливості освіти соціально незахищених груп дорослого населення. Підготовка та перепідготовка безробітних. Специфіка освіти дорослих людей з особливими потребами. Навчання військовослужбовців, звільнених в запас. Освіта в житті дорослих, які перебувають в місцях позбавлення волі. Андрагогічні проблеми адаптації в умовах іншої лінгвокультурної спільноти. Жіноча освіта. Народні університети. Особливості народних форм навчання. Відкритий університет. Університети третього віку. Сімейна освіта. Моделі сімейної освіти. Проблеми сімейного консультування. Валеологічна освіта в сім'ї. Освітні можливості дозвілля. Зміст і структура вільного часу. Вікові особливості освітнього дозвілля. Дорослий як читач. Роль читання у неперервній освіті. Професійне читання. Мотиви читання дорослої людини. Бібліотекар як андрагог. Освітній туризм. Сучасні види освітнього туризму. Андрагогічні аспекти туризму. Музейна педагогіка. Культурно-освітня місія музею. Проблеми музейної культури дорослих відвідувачів. Андрагогічні завдання в діяльності співробітників музею. Соціально-педагогічні аспекти змісту освіти дорослих. Основи дидактики дорослих. Основні принципи організації навчання дорослих. Методи навчання. Освітні системи дорослих. Характеристика андрагогічної моделі навчання. Технології навчання дорослих. Адаптивні формальні системи освіти дорослих. Модульне навчання як технологія і форма освіти дорослих. Дистанційне навчання. Бізнес-школа як форма додаткової професійної освіти.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу.</p>

Таблиця 1

Схема курсу «Педагогіка дорослих».

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Загальні основи андрагогічної діяльності.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 7 год.		2 тижні
2.	Місце андрагога в освітньому просторі сучасного суспільства.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 7 год.		2 тижні
3	Навчання дорослих в системі неперервної освіти.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 7 год.		2 тижні
4	Андрагогічні проблеми адаптації в умовах іншої лінгвокультурної спільноти.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 7 год.		2 тижні
5	Педагогіка дорослих як галузь соціальної практики.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 7 год.		2 тижні
6	Особливості та технології навчання дорослих.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 7 год.		2 тижні
7	Соціально-педагогічні аспекти змісту освіти дорослих.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 8 год.		2 тижні

8	Діагностика якості навчання дорослих.	Лекції – 2 год., семінарське заняття – 2 год., сам. роб. – 8 год.		2 тижні
---	---------------------------------------	---	--	---------

Автор

Світлана ГОРБУЛІНСЬКА

С. Горбулінська

"Погоджено"
 Голова методичної ради
 біологічного факультету
 Віталій ГОНЧАРЕНКО
В. Гончаренко 2022 р.

Гарант ОПШ
 Галина АНТОНЯК
 _____
 " " _____ 2022 р.